

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

„Szegély hirdetéseknel:”

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... „ 16.— nyolcad oldal „ 4.—

A díjak előre béküldenők a Szent-István-Társulathoz.

Reformtörekvések a tanítóképzés terén.*

Tisztelt Közgyűlés! Akik az anyag és a szellem esodás összetételének, a mulandóság és a halhatatlanság egyforma birtokosának: az embernek nevelésével foglalkoznak, azoknak hivatásuk méltóságáról, földadatuk magasztosságáról mélyes gondolatokat kell hordozniok szívében. Mélyen meg kell győződve lenniök arról az igazságról, hogy az emberi lélek értékéhez csak olyan munka méltó, mely nem külső hatásokra irányul, nem kiesínségekből merül ki, hanem a mindennapi élet apró bajai fölé emelkedik és az örökkévalóság számára dolgozik, hogy a halhatatlan lelket fölemelje az anyagi világ fölé és elkísérje az örökkévalóság küszöbéig. Ez a fölfogás teszi érthetővé, miért iger a Szentírás az örökélet boldogságában még különös és a többi megdicsőültektől megkülönböztető jelet, a theologiai nyelven úgynevezett aureolát, vagy dicsoszorút azoknak, akik földi életükben az igazságnak voltak hirdetői és tanítói; de ez a fölfogás magyarázza meg azt a sajátos jelenséget is, miért foglalkoznak a legnagyobb pedagógusok leginkább a nevelés céljával, az erkölcsi nevelés lényegével, a nevelés és a tanítás természetes összefüggésével és miért hagyják a részletek kidomborítását, az oktatás technikájának a kifejtését a gyakorlat embereire. Azért, tisztelt Közgyűlés, mert az igazság maga fontosabb, mint közlésének a módja és az alapelvek biztossága szükségesebb, mint az ügyesség, mely az elterjesztés eszközeinek kezelésében nyilvánul.

Minden nagy pedagógus hirdeti, kiváló államférfiak, a társadalom legnagyobb nevelői egyformán vallják, hogy úgy az egyéni, mint a társadalmi nagyság alapja a vallásos hitből táplálkozó erkölcsös jellem, amelynek mozgatója a törhetetlen akaraterő és ellenállhatatlan fey-

vere a kor színvonalán álló tudomány. Ez a legértékesebb és valóban boldogító örökség, mely osztályrészül juthat egyeseknek és egysekből álló nagy társadalomnak. Nincs kétség benne, hogy az erkölcsi jellem megfizethetetlen kincs és legnagyobb hatalom a tudomány, mely olyan mértékben hajlja az anyagi világot az ember uralma alá, amily mértékben tekint az értelem a dolgok mélyére és olyan megmérhetetlen arányokban tárja föl az élet rejtélyeit, amily mértékben szemléli a lélek a dolgok okát és a tünemények alapjait.

Az erkölcsi és értelmi erő ezen egységes munkájának eredménye az a nagy kincs, amelyet kulturának nevezünk, amely nem egy-két évtized terméke, hanem egymásra következő nemzedékek fáradhatatlan és folytonos munkájának a gyümölese és mint ilyen, az emberiség közös birtoka is, amelynek megtartásán, sőt gyarapításán munkálkodni, a körülmények szerint eredményesen dolgozni, minden népnek és minden nemzedéknek erkölcsi kötelessége. Amde a történet tanúsága és a mindennapi élet tapasztalata szerint a kultúra nemcsak értékes kincs, a tudomány nem csupán erő és hatalom, hanem a népek életének, ujjászületésének, fejlődésének, tökéletességének levegője, éltető melege és forrása is. Éppen azért amily szükséges és elengedhetetlen e társadalmi és nemzeti közös vagyonnak a biztositása, épp oly fontos és a haladás szempontjából épp oly szükséges az utódokra való áthagyományozása is. Ez az áthagyományozás a legnagyobb és legjelentékenyebb kulturamunka, amelynek tökéletességétől függ a műveltségnek, mint nemzeti közkinésnek állandó biztositása, de egyúttal folytonos és fokozatos gyarapítása is. És ezzel elérkeztünk ahhoz a szerephez, mely a társadalom kulturális életében az iskolára vár.

Tisztelt Közgyűlés! Ha én ez alkalommal és ezen a helyen az iskola lényegéről és a társadalmi művelődéssel való szoros összefüggéséről akarnék beszélni, akkor elfelejteném, hogy a

* Fölvasta *Guzszenitz* Vilmos érseki tank. igazgató az esztergommezei r. kath. tanítók közgyűlésén 1908. június 3-án.

művelődés alapvető munkásai között vagyok, akik mindennapi munkájukkal éppen annak az igazságnak a megvalósításán dolgoznak, amelyet az elmélet hirdel. Olyan munkát végeznek, amelynek más körben meg lehet a maga jogsultsága, de pedagógusok között celtévesztett; azért, hogy elkerüljem az üres levegőverdesést, pusztán csak annak az igazságnak a kijelentésére szorítkozom, hogy az egyházi, társadalmi és az állami élet minden tényezőjének erkölcsi és természetes kötelessége a nemzeti kultúra munkájában tehetsége és állásának mértéke szerint résztvenni, másrészt pedig minden intézménynek annyiban van létjogosultsága, amennyiben közreműködik a kultúra kímésnek, mint nemzeti közvagyonnak megőrzésében, biztositásában, gyarapításában és szétosztásában. Amint valamely intézmény ettől a feladattól ción, vagy annak sikeres munkálását nem tudja eszközölni, azonképen veszti gyakorlati értékét és föladja létjogosultságát.

Ezt az igazságot kell alapul vennünk, amidőn az egyes iskolafajok szükséges voltáról és értékéről akarunk ítéletet mondani. Es ezen az alapon tekintve a kulturális intézmények értékét kimondhatjuk, hogy a tanítóképző-intézetek a társadalmi fejlődésnek, a kulturális haladásnak kiinduló pontjai és orszemei, amelyekben oly mélyreható és a társadalom legszélesebb rétegeit felelő munka folyik, aminőt egyetlen iskolatípus sem mutathat föl; mert ha annak a hatalmas palotának, amelyet nemzeti közműveltségnek nevezünk, csak akkor van századok viharaival dacoló ereje és minden megpróbáltatást kiálló szilárdsága, ha mély és megingathatatlan alapokon nyugszik, akkor nem lehet kétséges, tisztelt Közgyűlés, hogy az az iskolafaj, mely a nemzeti társadalom alapvető munkásainak, a nép oktatásával és nevelésével foglalkozó tanítósnak a képzésére van hivatva, a társadalom életében elsőrangú fontossággal bír. Ez teszi érthetővé azt a szoros kapcsolatot, mely egy magvműveltségű társadalom és magas színvonalon álló tanítóképzés között van, mert lehetetlen, hogy kezdetleges képzettségű tanítósnak alkalmas közvetítője lehessen egy magas fokon álló kultúrának, viszont az is ki van zárva, hogy egy kíművelt társadalom ne gondoskodjék szellemi közkinésének alkalmas és megfelelő közvetítőjéről. A tanítóképzés jósága tehát a kulturális fejlődés fokmérője.

Ezt a szoros kapcsolatot kétségen kívül helyezi a tanítóképzés történeti fejlődése, mely a nemzeti művelődés haladásával szoros lépést tart. Azért, azt hiszem, tisztelt Közgyűlés, hogy kitűzött feladatomat úgy oldom meg legsikeresebben, ha kiemelem a történeti fejlődés azon mozzanatait, amelyek a magyar tanítóképzés eddig megtett útjának hatarkövei és az egyes korok reformtörékvéseinek irányjelzői is. Azért tekintek e kérdés fejtegetésénél a múltba, mert egyrészt minden organikus élet meghatározott

fejlődési fokozatokhoz van kötve, amely fokokat sem elhagyni, sem ignorálni nem lehet, másrészt pedig csak az tudja megérteni a jelent és csak az képes alakítani, irányítani a jövő útjait, aki ismeri a múltat és látja az eddig befutott pálya kiinduló pontjait.

Es itt igazán nemes büszkeséggel tölt el, tisztelt Közgyűlés, az a tudat, hogy éppen az én vezetésem alatt álló érseki tanítóképző egykori igazgatója, Májor István volt az a férfiú, akinek neve mindig előterbe lép, mikor a magyar tanítóképzés fejlődéséről van szó. Most hat évtized után látjuk be, hogy azok az eszmék, amelyek «A magyar képezdek reformja» című munkájában meg vannak örökítve, a múlt század negyvenes éveinek, a nagy reformkorszaknak legértékesebb gondolatai, amelyek még ma sem veszítették el érvényüket, sőt annál többen nyernek értékben, minél jobban tökeletesedik a tanítóképzés, amelynek érdekében íródtak. «Ha van fontos ügy a világon, méltó arra, hogy böles gonddal terveztessék, szent buzgalommal kezeltessék és lelkiismeretes hűséggel bevégeztessék, minden bizomnyal ez a népnevelés ügye.» «A legjobb oktatási terveket is csak jó tanítók által lehet végrehajtani. Jó tanítók pedig nem születnek, hanem lesznek rendszerint helyes képezdei oktatás által.» Ezen igazságokat, azt hiszem a huszadik század pedagógusa sem vonja kétségbe. Sajnos, hogy eszmeinek megvalósítása még ma sem következett be teljesen. A politikai élet alakulása csak lassú fejlődést engedett meg. Így történt, hogy az 1868. évi XXXVIII. törvényeikk a magyar tanítóképzésnek szűkebb keretef szabott, mint aminőt Májor István emelkedett szelleme és széles látóköre kimérni szeretett volna. Mindazonáltal az 1868. évi törvényes intézkedés a magyar nemzet értelmi haladásának, kulturális fejlődésének szilárd alapja és gazdag forrása lett, mert állandóságot biztositott a megállapított keretnek és hosszú időre kijelölte a fejlődés irányát. (Folyt. köv.)

A számtanításról.

Válasz dr. E. «Megjegyzésére».

Dr. E. úr kifogásolja, hogy a pótlásos kivonásnál váltottam, vagyis bizonyos jellel megjelölt tizesekből 1-t felváltottnak vettem. Lássuk csak, mit mond dr. E. vezerkönyve 62. lapján a kivonás ismertetésénél: «Szóban csak úgy, mint a számgépen, felváltás folytán eltűnt az 1 ts, de a papírról nem lehet azt letörölni, hogy tehát meg ne tévedjünk, egy kis v-t írunk a ts szám fejébe, *jeléül annak*, hogy azt felváltva már elhasználtuk, tehát: $\frac{1v5}{7}$ A 61. la-

pen pedig: «A pótlás inkább írásbeli, az egyenes kivonás inkább szóbeli számításra való. Módja az, hogy a ts felváltva gondoljuk s csupán

abból vonjuk ki a képzőt, akár szóban, akár írásban.» Az «egyenes» kivonásnál tehát megengedi, hogy a tízest felváltva gondoljuk, csak a pótlásosnál nem? E helyett «kölesönöz» (Kitől?), vagy hozzáad (Miből?) 1 tízest, ill. százast stb. Ha a 314-ből csak úgy tud 226-t kivonni, ill. a 226-hoz annyit pótolni, hogy 314 legyen, ha előbb megtoldja (mint az új miniszter. tanterv utasításaiban a 94. oldalon találjuk) 10-zel, majd 100-zal a 314-t s ugyanannyival a 226-t, akkor nem 314, hanem $314 + 10 + 100$, vagyis 424 lesz tulajdonképen a kisebbítendő és $226 + 10 + 100$, vagyis 336 a kivonandó a hozzáadott, vagy kölesönözött összeggel együtt. Az új min. tanterv egyenesen elrendeli, hogy a kivonás műveletét pótlással kell végezni (XXVI. old.) már a 3. osztálytól kezdve, holott Ausztriában, a pótlásos kivonás állítólagos szülőházájában azt csak a 4. osztályban kezdik tanítani; még ott is nagy keservére a tanulóknak, akik ezt a közönséges kivonástól annyira elütő eljárást a szokásos magyarázat mellett aligha értik meg, legfeljebb gépiesen begyakorolják, anélkül, hogy gondolkoznának volna fölötté. Nem esoda hát, hogy annyian elfelejtik, mire p. az iparos-tanoneiskolába kerülnek.

Ami a törtek írásmódját illeti, arra nézve csak annyit jegyzek meg, hogy a tízesrendszer alapján a számok értékét a helyről tudjuk meg. Bármilyen kicsire írjuk is tehát p. a 3-hoz jobbfelől a 4-t, az a tízes számrendszer alapján $\frac{3}{4}$ és nem $\frac{3}{10}$ lesz; ez az oka talán, hogy ez az írásmód 10 év után sem tud meghonosulni.

A közös nevezőre való hozatalnak legegyszerűbb módja, mely a népiskolában nagyon elegendő, az, hogy p. $\frac{2}{3}$ és $\frac{3}{5}$ -nél azt keressük, milyen egyenlő részekre oszthatjuk vagy válthatjuk a 3-ad és 5-ödrészeket. E célból szemléltetés alapján leírjuk, hogy a 3-adrészekből osztás útján 6-od, 9-d, 12-d, 15-öd... stb., az 5-ödrészekből 10-d, 15-öd... stb. részeket kaphatunk. Ebből láthatjuk, hogy a 3-ad és az 5-ödrészekből is 15-ödrészeket lehet csinálni, vagyis a 3-ad és az 5-ödrészeket is felválthatjuk 15-ödrészekre s azután keressük, hogy hány ilyen részt kapunk a 3-ad és hányat az 5-ödrészekből. Ugyanigy járhatunk el, ha több törtet kell közös nevezőre hozni. A törtek szemléltetésére ma már különben inkább a körözet használom, melyek papírra rajzolva és kifestve a falra függeszthetők s már évek óta tesznek igen jó szolgálatot.

A szorzó törtet, helyes osztó alakjára hozzuk, amint én sem tettem különben, mert $\frac{2}{3} \times \frac{3}{5}$ -dal, tulajdonképen az jelenti, hogy $\frac{2}{5}$ -nek keressük a $\frac{3}{5}$ -részt s tulajdonképen csak rövidebb kifejezése ennek. A valóságban nem is szorzás, mert részekkel nem lehet szorozni. Ha pedig $\frac{2}{5}$ -nek akarom a $\frac{3}{5}$ -részt megtudni, csak természetes, hogy előbb keresem az egy harmadrészt s azután a két harmadrészt. Dr. É. úr példája röviden kifejezve tehát nézetem szerint így volna

helyesebb: $\frac{2}{3} : \frac{3}{5} = \frac{1}{4} \times 2 = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$. Vagy p. $\frac{2}{3} \times \frac{5}{3}$ így: $\frac{2}{3} : \frac{3}{5} = \frac{2}{3} \times \frac{5}{3} = \frac{10}{9} = \frac{3}{10}$.

Ami a számkört illeti, a millió és milliárd (az új miniszteri tanterv a számkör «végtelenig» való kifejtését már mellőzte s a kath. tanterv sem érthet ezalatt mást, mint a tízes számkör szer kifejtését) ismertetését bizony nem tartom valami könnyűnek, mert szemléltetni azt kellőképen nem tudjuk. Aki majd milliomos lesz valaha tanulóink közül, az majd csak boldogul valahogy. A nagy számokkal való számolást s az olyan példákat, melyek meghaladják a tanuló fogalomkörét, igen találóan jellemezte a «Fliegende Bl.» nevű német éleláp. Egy képet közölt, mely egy szegény foltozó cipészt ábrázol szegényes padlásszobácskájában családja körében. A cipész munkájánál ül, mellette áll felesége, kis gyermekkel a karján, az ajtónál kis fiacskája sir, hátán van még könyvtáskája, kezében a palatábla. A nyomorúság leri arcukról. Miért sírsz, fiacskám, kérdi atya. Mert nem tu-tudom megcsinálni a feladatomat. Azt kellene kiszámítanom, hogy 2.798.436 M. után $4\frac{1}{2}$ mellet mennyi kamatot kapok 6 hónapra és 28 napra!

A milliók szemléltetésére Fitzga «Die natürliche Rechenmethode» című könyvében a kilométert veszi a mm milliójául. Épp így vehetnők a négyzetmétert a négyzetmilliméter milliójának. Hogy azonban valami tiszta képet nyernék ezzel is a millióról, alig hiszem. E helyett egy német tanügyi lapban olvastam egy kísérletet, melyet elég érdekesnek tartok arra, hogy végül ideiglassam, már csak azért is, hogy a millióról még a felnőtteknek sínesen valami tiszta fogalmuk. «Egy gabonaföld előtt állva», írja a cikkző, «egy igen művelt úriembertől kérdeztem, mit gondol, hány kalász lehet ezen a hektár nagyságú szántóföldön. 20—30 millió, felelé. Lemértünk 1 dm² területet s megállapodtunk, hogy 1 dm²-re 6 kalász jut. 1 m²-re tehát 600 s egy hektárra 6 millió. Lemértük azután a hektár hatodrésztét s magunk előtt láttuk a millió kalászt. «Ilyenformán», jegyzi meg, «talán tisztább fogalmat nyerhetnénk a millióról.»

Végül még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Számtanításomat korábban írtam s így nem lehettem tekintettel az azóta megjelent legújabb tantervekre stb. Ennyiben talán teljesen igazza lehet dr. É. úrnak, hogy nem felel meg a mai kívánalmaknak. A számtan tanítása azért még ma sem könnyű feladat, míg nem sikerül valakinek, mint egy kiváló szakferfiu mondta egyszer, «a számtan phonomimikáját» is kitalálni.

Pozsony.

Ueo László.

Az első magyar katechetikai tanfolyam.

A magyarországi róm. kath. hitfőnökök és hitoktatók egyesülete f. évi június 20-tól július 4-ig szemléltető eszközök kiállításával kapcsolatos katechetikai tanfolyamot rendez Budapesten, amelyre ezennel megbivünk min-

donkit, aki a vallástanítással elméletileg vagy gyakorlatilag foglalkozik.

A kurzus előadói a nép- és középiskolai vallástanítás kérdéseit fogják tárgyalni. Célunk, hogy ez úton is rátereljük a figyelmet a nevelésügy legfontosabb részére s ennek érdekeit hatásonosan előmozdítsuk.

Szemünk előtt lebeg a külföldi, főképp a salzburgi, bécsi, müncheni hasonló tanfolyamok biztató példája, ahol annyi hívős eszmét vetettek föl, annyi jeles erőt szorgosítottak a vallásos nevelés munkájába, oly nagyszemű lendületet adtak a hitoktatásnak. E tanfolyamok mindannyiszor több száz egyházi és világi tanfolyamot tudtak a szentügy tárgyalására egyesíteni és kitartó tanulmányra serkenteni. Kevesebbre becsüljük-e mi a vallástanítást, az egész vallási élet alapját és egyik legfőbb fölfejtését, mint nyugati szomszédunk? Kisebbségekben a lelkesedés, a munkakedv és az áldozatkészség? Reméljük, a magyar katechetikai tanfolyam résztvevőinek száma nem fog e kérdésre kedvezőtlen választ adni.

A tanfolyammal kapcsolatos tanszerkiállítás a hazai anyagi termékekben való nagy szegénységünkön fog nyugalmasan szemlélődni a külfölddel szemben, de hibetölgés nélkül továbbra fog vezetni.

A katechetikai tanfolyam részletes programja a következő:

Június 30-án, kedden d. e. 9 órákor dr. Dudek János c. apát, egyetemi ny. r. tanár, a magyarországi róm. kath. hittanárak és hitoktatók egyesülete elnökének megnyitó beszéde.

Délután fél 10 órákor dr. Pereny Imre szentszéki elnök, mezőtúri plébános: «A hitoktatás nevelő értékéről».

D. e. 11 órákor dr. Walter Gyula pápai prelátus, esztergomi kanonok, a központi papnevelő intézet rektora: Szent Agostin mint katechéta.

D. n. 4 órákor Novák Lajos c. esztergomi kanonok, a budapesti hitoktatók felügyelője, nyug. főgimnáziumi vallástanár: A hitoktatók hozzájárulása a szociális kérdés megoldásához.

D. n. fél 6 órákor dr. Török Mihály esztergomi theológiai tanár: A vallásos nevelés visszahatás az emberiségre.

Július 1-én, szerdán d. e. 9 órákor Siposs Antal felix esztergomi kath. tanítóképző-intézetű hittanár: A tárgyi szemléltetés.

D. e. fél 11 órákor Petrovits Emil hittanár, nagy-szentmiklósi plébános: Gyakorlati mintatanítás az elemi népiskola III. osztályában.

D. n. 4 órákor dr. Mihályfi Ákos ciszt. r. egyetemi ny. r. tanár: A szív és akarat irányítása a hitoktatásban.

D. n. fél 6 órákor Tower Vilmos lakomoaki lelkész: Hitoktatás és fegyelmelés.

Július 2-án, csütörtökön, d. e. 9 órákor dr. Acsay Antal egyetemi tanár: Az élet- és lélektan fontossága a vallástan tanításában.

D. e. fél 11 órákor Bodnár Gáspár kath. tanítóképző-intézetű tanár s a szatmári papnevelőintézetben a pedagógiai tanára: Az iparostanítók vallásoktatása.

D. n. 4 órákor Izsóf Alajos budapesti vallástanár, a «Zászlónk» szerkesztője: A keresztény világnézet beplantálása az ifjúság lelkébe.

D. n. fél 6 órákor a IV. ker. főreáliskolában (IV., Reáltanoda-utca 4. sz.) Milakovszky István budapesti főreáliskolai vallástanár: A szkriptikon a vallástanítás szolgálatában.

Július 3-án, pénteken, délelőtt 9 órákor a Máriakongregáció érkekezlete a Regeum Marianumban, VII., Danjanich-u. 50.

Délután 4 órákor dr. Schütz Antal budapesti kegyesrendi főgimnáziumi vallástanár: Az Isten-érvek középiskolai hittanításunkban.

Délután fél 6 órákor Szuszai Antal dobsimai plébános: A lelkiismeret nevelése a házasság szentségére vonatkozólag.

Július 4-én, szombaton, délelőtt 9 órákor dr. Mazy Engelbert szentbenedekrendi kassai kir. főigazgató: A középiskolai vallástanítás technikája s a katechetikai oktatás módja.

Délután fél 11 órákor dr. Pokorny Emánuel pápai kamarás, budapesti főgimnáziumi vallástanár: Gyakorlati próbatanítás a középiskola VI. osztályában.

Délután 4 órákor dr. Fischer-Colbrie Ágost kassai püspök: A gyakori gyónás az ifjúságnál.

Délután fél 6 órákor dr. Strommer Viktorin szentbenedekrendi pannonhalmi főiskolai tanár: Ifjúsági pasztoráció, különös tekintettel az ifjúsági exhortációkra.

Az előadások a központi papnevelőintézet földszintes nagy ebédlőjében tartatnak s utánuk hozzászólások következhetnek. Az előadások körülbelül háromnegyed órát, a hozzászólások átlag öt-öt percet vehetnek igénybe.

A szemléltető eszközök kiállítása a központi papnevelőintézet elsőemeleti dísztermében csakis a tanfolyam idejére szorítkozik és az előadások alatt zárva marad.

Az előadásokon való megjelenésre s a kiállítás megtekintésére a résztvevő-jegy jogosít föl, amely 3 korona részvételi díj beiktatása mellett a Magyarországi Róm. Kath. Hittanárak és Hitoktatók Egyesületének titkárnál, főt. Auhermann Miklós úrnál (Budapest, IV., Váci-utca 45. II. emeleti szerezhető meg. Később érkező rendelések a tanfolyam megnyitása előtt személyesen intézhetők el.

Oly egyesületi tagok, akik a tanfolyam idején nem akarnak nyilvános szállóban lakni, az egyesület közvetítése mellett részben ingyenesen, részben egy korona napi díj ellenében kaphatnak szállást fővárosi kath. intézetekben, ha erre vonatkozó óhajukat június 25-ig bejelentik az egyesületi titkárnál.

A Magyarországi Róm. Kath. Hittanárak és Hitoktatók Egyesületének előadóműködésére.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó «A pécsmegyei róm. kath. Tanítóegyesület» 1908. évi július hó 1-én Szekszárdon tartandó rendező évi közgyűlésére. A tárgyszózat főbb pontjai. Énekes kis mise «Veni Sancte»-vel fél 9 órákor a belvárosi plébániatemplomban. Hymnus. A világi elnök megnyitó beszéde. Az alapszabályok végleges megállapítása. A választmány jelentése a beérkezett pályamunkákról és a pályadíjak kiosztása. Egy jutalmazott pályamunka felolvasása. A «előjéről» előadást tart Szalai Antal tanító. «A nyugdíjtörvény revíziója.» Kisszély Antal igazgató-tanító. Indítvány, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal beadandók. Zárszavak, tartja az egyházi elnök. Pécs, 1908. június hó 5-én. Wajdits Gyula elnök. Bátor János titkár.

Meghívás. A volóczi egyházkerület köre 1. évi június hó 16-án d. e. 10 órákor Abránkan tavaszi gyűlést tart, melyre t. kartársakat és a tanügy barátait tisztelettel meghívjuk. *Elnökség.*

Tanítógyűlés. A csepregi esperesi ker. róm. kath. néptanítók egyesülete május hó 30-án tartotta Völsejen tavaszi közgyűlését. A gyűlést megelőzőleg Frank József ker. esperes, püspöki biztos misét mondott. Jelen voltak Hätzinger István völseji, Bugledich Nándor undi plébánosok és Németh Pál csepregi kaplán. A teljes számmal megjelent tanítókat Finda Pál elnök megnyitó beszédében a népgőlet emelésén való fokozottabb munkásságra hívta fel a tanítósgot. A jegyzőkönyvre érkezett egyházmegyei tanügyi hatóság leirata a tanítósgnak az alkohol elleni védekezés terjesztését ajánlotta. A pályatétül kitűzött kérdésre «Miképpen szervezze a tanító a takarékos és hitelszövetkezetet, hogy az céljának megfelelő legyen?» a bíráló bizottság a jutalmat egyhangulag Finda Pál nemeskéri tanító dolgozatának ítélte. Horváth József völseji tanító az adók különféle neméről tartott tanulságos és vonzó előadást, mely után Finda Pál a tanítók temetkezési segély biztosítása ügyét ismertette és ajánlotta. A folyó ügyek és átiratok elintézése után a tisztújítás következett. Elnöknek egyhangulag ismét Finda Pál nemeskéri tanítót, alelnöknek Rásztovich János sopronhorpácsi tanítót, jegyzőnek Borossay János

felsőszakonyi, aljegyzőnek Lukács Gyula zsirai, pénztárnoknak Gósztolya János sajtoskálai, ellenőrnek Ruff Nándor lősi és könyvtárnoknak Rozsonits József ujkéri tanítókat választották meg.

IRODALOM.

Tanítók Évkönyve.

Tanítók, lelkészek, tanítónők, nevelők, tanítójelöltek és a népnevelésügy minden barátjának használatára, az 1908-9. iskolaévre kiadja a *Szent-István-Társulat*.

Szerkesztette: Wohlmut Ernő.

Tartalma:

Prohászka Ottokár dr.: A magántulajdon a mai társadalomban.

Grosswein Sándor dr.: Szociális nevelés.

Erdősi Károly: A tanító a kulisszák mögött.

Ember Károly lovag: Az orsz. kath. magyar iskolaggyűlésről.

Bertalan Vince: Segélyalap és árvaház.

Dobos János: A hazai tanítóóság közkinésői.

Farkas Zsigmond: A természetes élet- és gyógy-módokról.

Göresöni Dénes: A nemű fölvilágosítás és az elemi iskola.

Göresöni Dénes: A tanítók és a szabaltanítás.

Göresöni Dénes: Népszövegség.

Herodek Károly: A vakokról.

Horváth E. János: A beszédhibák.

Lanzeritsch Antal: Vezérkönyv az énektanításához.

Medgyesi János: A néptanítók tudnivalói a néptanítás gyermekekről.

Paeséry Károly dr. és Székely Károly: Tanítók járandóságairól.

Wohlmut Ernő: Iskolai könyvtár.

Wohlmut Ernő: Mit olvasson az ifjúság?

Wohlmut Ernő: Népkönyvtárak.

1908. szept. 1-től 1909. aug. 31-ig terjedő nap-tári rész. — 6-féle óratervezés. — Iskolai főhatóságok. — Tanügyi Tanács és Százasközpont. — Kultuszminisztérium. — M. kir. tanfelügyelők. — Tanítóképzők. — S egész sereg kulturális témáról szóló apróbb és nagyobb közlemény, ismertetés és tájékoztatás.

A zsebalakú, vaskos, díszes vászonkötésű, kb. 18 ives könyvnek bolti ára 3 korona lesz. Azonban a *Szent-István-Társulat állandó rendelői, rendes tagjai és pártoló tagokat gyűjtői 1 korona kedvezményes áron kapják*. A Tanítók Évkönyve júliusban kerül ki a sajtó alól, de célszerű a megrendelést az 1 korona beküldésével már most megtenni, mert a már ezidőszert is tömegesen érkező megrendelések a beérkezés sorrendjében fognak elintéztetni.

Gazdasági ismétlő-iskolai tankönyvek. 1. Dreisziger F., Szokolay J. és Róvó L.: Olvasókönyv az általános és gazdasági ismétlőiskolák számára. Ez az olvasókönyv leginkább a fiúismétlősöknek való. A könyv magában foglalja az ismétlőiskola mindhárom évfolyamának olvasmányait. S egyaránt használhatják olyan helyen, ahol minden ismétlő évfolyamot külön tanító

oktat, és olyan helyen is, ahol csupán egyetlen tanítóra nehezedik az ismétlőiskola vezetése. Ahol minden évfolyamot külön tanító tanít, ott az első évfolyamban a könyv első részét, a másodikban a másodikikat és a harmadikban a harmadik részét kell tárgyalni. Ahol egyetlen tanító vezeti az ismétlőiskolát, ott a három évfolyamot egy csoportba foglalja és egyszerre tanítja a tanító. És pedig az egyik évben az első részt, a másik évben a második részt és a harmadik évben a harmadik részt. Amint látszik, ez a könyv is a váltakozó párhuzamos menet szerint van szerkesztve. S magában foglalja az ismétlőiskola összes tanulmányait a hittanon és számtanon kívül. Az olvasmányok mind irodalmi színvonalon állnak. A kérdéseket a mindennapi iskolában való módtól elütő szempontok szerint tárgyalják a szerzők. A gyakorlati szempont az uralkodó mindenik olvasmányban. *Kiváló gondot fordít a könyv a fiúknak való gazdasági tudnivalóira.* Ez a könyv legnagyobb és legerősebb része. Szelleme keresztény és magyar nemzeti. Több évi használat bizonyítja jóságát. **2. Dreisziger F., Györffy J. és Róvó L.: Olvasókönyv a gazdasági és általános leányismétlőiskolák számára.** Ez a könyv éppen olyan szerkesztésű, mint a fiúk olvasókönyve. Tehát a több tanítós és az egy tanítós gazdasági ismétlőiskolákban egyaránt használhatják. Tartalma alapján ugyanaz, csupán a lányok igényeire simul. Ez történik a szívképző olvasmányoknál, a történelemmel s kiváltképpen a gazdasági és háztartási olvasmányoknál. Ez utóbbi tekintetében bizonyos hasonlóságot mutat az angol cselédképző iskolák olvasókönyvéhez, amennyiben a háztartás legtöbb praktikus tételét felöleli. Az olvasmányok szelleme, színvonala és földolgozási módja is megegyezik a fiúk olvasókönyvével. Tanító urak mutatványpéldányért forduljanak a kiadó Szent-István-Társulathoz. (Bpest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Földrajzi játékok. A földrajzi összefoglaló ismétlés munkájának megkönnyítésére a tanítónak, s a tanultak megőrzésére szórakoztató játék alakjában a tanulóknak házagpótló eszközzel szolgál. Játékos módja a következő: A játéklapokat kiosztjuk. A játékosok közül valaki kihúzza a vármegye nevével ellátott lapok közül egyet, s a hangosan leolvasott vármegyének megfelelő székely, esetleg furdónevet is az alája jegyzett kis verssel felolvassa és letakarja, akinek tábláján az föl van tüntetve. Pl. a kikiáltó mondja: Brassó vármegye. Felel reá a VI. tábla tulajdonosa: «Székelye Brassó. A Cenk ormán turulmadár hirdeti a nemzetnek: Szeresd e hont, légy hű fia, az Isten is úgy áld meg!» Hazafias, történelmi, földrajzi, gazdasági, művészeti, stb. vonatkozású kis versekben — játszva — ismereteit gyarapítja a tanuló. A kikiáltó nem halad addig tovább, míg valamennyi, a vármegyében felvett községnevét megtevé a tartalomjegyzék szerint. Aki hibásan felel: az zálogot ad. Nyerő: aki a játéktábláján lévő összes községneveket letakarta. Két vagy több csoport is játszhatja egy kikiáltó mellett, természetesen csak egy — kijelölt — csoportban olvassák a verseket. Ahányszor tíz tanítvánnyal akarjuk játszani, annyi példányban kell a játékot beszereztetnünk. Csendes foglalkozásul is alkalmazza a tanító, és pedig úgy, hogy a vármegye nevével ellátott lapokat osztályoztatja vidékek szerint és azokból az egész ország vagy vármegye beosztását előállíttatja. A földrajzi játék tisztá jövedelmét szerző az Esztergomban felállítandó róm. kath. tanítói árvaház javára ajánlotta fel. *Kapható Esztergomban Kecskés Ilona városi tanítónőnél bérmentes küldéssel 3 koronáért.*

Korunk ifjúsága erköles hanyatlásának okai. Szociálpedagógiai tanulmány. Irta: Romhányi Sándor. Ára 1 kor. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalába Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. A tanulságos könyvben szerző külön-külön értékezesekben ír a következő tételokről: Általános elégedetlenség. A népművelés eszközei, tényezői. A kor szelleme. A kor csirájában. Sötétebb képek. Az arany középut. Meddő küzdelem. Vázlatok a családi élet szentélyéből. Művelés talaj. A családi nevelés veszélyei. A bőség saraja a népnevelés területén. Az iskola, mint az élet útjel-

zója. A tanító egyénisége. Az első pere az iskolában. Az iskolai oktatás perspektívája. A hit és tudás forrásai. A megélhetés gondolata. A tanító a munka mezején. A tanító a népművelés színterében. Ima és áhítat. Az idővétség útja. Az iskolai oktatás specialistái. A felvezető rendszer. A tanító munkájának értékelése.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Miniszeri köszönet. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter San Marco hercegnének, aki a kunszentmiklósi római káth. elemi iskola építési céljaira 1500 koronát adományozott, 2000 koronát pedig kármánmentesen előlegezett, köszönetét nyilvánította.

Halalozás. Gursvenitz Vilmos esztergomi központú igazgatói gyász örte, edesatyja, akit gyöngéd gyermeki szeretettel vett körül, *Gursvenitz Pál*, 6. hó 9-én életének 67-ik évében, öregségének 6-ik hónapjában, rövid szenvedés és a szent gyónás és áldozás, valamint az utolsó kenet szentségének ajtatos fölvétele után az Irtkár csendesén elszenderült. Fogadjá az érdemes káth. tanterület őszinte részvételét, amit a káth. tanítóság nevében is kifejezünk.

Az iskolatestvérek vezetése alatt álló nyitrbajnai fiúnevelő-intézet felvételi szabályzata.

1. Az intézet célja, a rábizott hágyermekeket állandó felügyelet alatt keresztény nevelésben részesíteni, valamint a polgári életben szükséges tudnivalókat eltanítani. A 6 osztályú elemi népiskolában a tanterv által előírt tárgyakat alaposan tanítják. 2. Az intézet egészséges leveles, a gyakori seta, a tanítás és játék szabályszerű váltakozása, nemkülönbön a jó és egészséges táplálék előnyös és jótékony hatással van a fiúk egészségére és szellemi fejlődésére. 3. A beteg növendékek gondos ápolásban részesülnek. Egy tapasztalt háziorvos betenknél többször látogatja az intézetet. Veszélyes betegség esetén a szülők azonnal értesítetnek, akik tetszésük szerint a beteg gyermeket vagy hazaviszik, vagy az intézetben hagyják, további ápolás és gyógykezelés végett. A gyógyszerket és orvosi kezelést a szülők külön fizetik. 4. Az előre fizetendő ellátási díj havonta 32 korona. A fehérnemű mosatásáért hónaponta 1-80 koronát. Különörök díjazása: zongora, cimbalom, gitár 8 korona, hegedű 7 kor. A német és francia nyelv, vagy póttanításért, havonta 6 korona fizetendő. Beiratási díj 6 korona. 5. Rendkívüli számlák tárgyát képezik: a) tankönyvek, iskolaszerek és levelezés; b) orvosi kezelés és orvosság; c) ruha- és cipőjavítás; d) aptó szükségletek (fogkefe, szappan stb.). 6. Az internátusba csak ép, erős, egészséges, 6-10 éves hágyermekek vétetnek fel; idősebbek csak kivételesen, jó bizonyítvánnyal és havi 35 korona tartási díj mellett. A felvétel az utolsó iskolai bizonyítvány vagy értesítő alapján történik, mely felvételhez azonban a keresztleveletől kívül orvosi és higiéniai bizonyítvány is szükséges. 7. A felvétel véget augusztus hó 20-ig történik a jelentkezők, anélkül az intézet igazgatósága a felvétel iránt intézkedik. A jelentkező egy intézeti számot kér, amit az igazgatóság felvétel esetén ad. Ezen számmal minden ruhánemű ellátandó. A meg nem jelölt tárgyakért az intézet felelősséget nem vállal. 8. A belépő növendék a következő tárgyakkal látandó el: a) Ágy-nemű (legalább két felhuzattal); b) négy előzet ruha (2 innepi és 2 köznap); 2 kalap v. sapka; c) télikabát és felső; d) 3 pár lábbeli. Nyárra cipő, téle csizma ajánlatos; e) fehérnemű; 6-10 ing, 6 alsó nadrág, 12 zsebkendő, 12 pár harisnya, 6 törülköző, 6 szálvéta; f) ke-

fék, fésű stb. 9. A szülők vagy gyámok kívánságára az intézet is beszerzi a szükséges tárgyakat, megfelelő díj lefizetése ellenében. 10. Az iskolai év szeptember hó elejével kezdődik és június hó végéig tart. A nagy szünet kivül a növendékek karácsonykor és húsvétkor nyolc napig tartó szünetet kaphatnak, de ez alkalommal a szülőkkel távoznak és a szülők kíséretében térnek vissza az intézetbe. 11. A növendéknek az intézetből való kilépését legalább egy hónappal a távozás napja előtt kell bejelenteni. Ha a növendék a szünet után az intézetbe visszajönni szándékozik, azt a helye fenntartása végett augusztus elsejéig be kell jelentenie. 12. Az igazgatóság fenntartja magának azt a jogot, hogy a tanulásban házasosabb ideig hanyag, vagy rossz magaviseletű növendéket szünetnek akár mikor visszaküldhet. 13. A növendékeket meglátogatni csak vasárnap és ünnepnap 1-5-ig van megengedve. Tilva van a növendékeknek vendégeket az igazgató engedélye nélkül az intézetben körülvezetni, vagy velük az intézetet elhagyni. 14. A végleges bejelentés által elismerik a szülők jelen szabályzat kötelező pontjait. Bövebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság. Cím: N. N. növendéknek Nyitrbajban, fiúnevelő intézet, U. áll.: Nagytapolcsány (Érsekújvár-Privigye vonal).

Tankepesítő-vizsgálatok időrendje. Az esztergomi főegyházmegye területén lévő tanító- és tanítóképző intézeteknél a 1. tanév végén tartandó szöbél tankepesítő vizsgálatok időrendje a következőkben állapított meg: Az *esztergomi tanítóképzőnél* június hó 17. és következő napjain, érseki biztos *Schaffer Ferenc* p-kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő, Miniszeri biztos *Schaez Vilmos* esztergom-várnagygyei kir. tanfelügyelő. A budapesti kir. káth. tanítóképzőnél, Angolkisasszonyok intézete, június 14. és következő napjain, Érseki biztos *Walter Gyula* dr. p-kanonok, központi papnevelő-intézet kormányzó, Miniszeri biztos *Mosdóssy Imre* székesfővárosi kir. tanfelügyelő. *Budapesti Rámbolder-féle tanítóképzőnél* június hó 22. és következő napjain, Érseki biztos *Kereszthy Viktor* pozsonyi kanonok, Miniszeri biztos *Köllányi Ferenc* p.prelátus, jáki apát, múzeumi igazgató-or. *Pozsonyi tanítóképzőnél* június 9. és következő napjain, Érseki biztos *Schaffer Ferenc* p-kanonok, főtanfelügyelő, Miniszeri biztos *Rabray Rezső* miniszeri tanácsos, *Nagy-szombati tanítóképzőnél* június hó 1. és következő napjain tartatott a vizsgálat, Érseki és miniszeri biztosok ugyanazok voltak, akik az esztergomi képzőnél.

Szerkesztői üzenetek.

H. A. Pályázat kirva nem volt, tehát nincs úres hely. Készséggel támogatjuk. — B. A. 1. Nincs. Az iskolagondnok kezeli az iskolai vagyont. 2. A kántortanító jövedelme után nem róható meg semmiféle községi teherrel. — V. J. Beérkezett. — M. A. Levélben felelünk. — K. F. Forduljon az illetékes közigazgatási hatósághoz, ott tájékoztatni fogják. 2. Az oklevél alapján saját elhatározásából is kérelmezheti. Levél ment K. F. Jó lesz, ha a kérdést egy közleményben röviden megvilágosítja. Készséggel közölni fogjuk, csak tárgyilagossággal. — P. J. Hirdetesszerű közléseket a kiadóhivatal intézi el. Mi csak azt közöljük a vegyesek alatt, ami tanügyi vonatkozású. — H. E. Közzétettük. — K. M. Vonja vissza a lemondást és csak akkor mondjon le, ha az új állásra már megválasztották.

Felelős szerkesztő **Ember Karoly:**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Pályázat a szalattnyai (Hont m.) róm. kath. kántortanító állásra. Javadalma: összeírás szerint földek, terményekben, munkában, tandíjban stb. 498 kor., fizetéskiegészítés 302 kor. esetleg korpótlék államiag. Lakás, kert. Választás *júl. 8-án. Pohl János* pléb. 146 1—2

A belai róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetik. Javadalom: két szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás. 5 hold 1230 □ öl szántóföld. 300 □ öl kert. Fizetés: a községtől 160 kor. meekaváltság 140 kor. államségély 504 kor. s a törv. ötödéves korpótlék: a birtoktól munkaváltság 80 kor., zsellerektől 6 véka rozs, tandíjváltás 16 kor. A pályázati kérvények *július 10-ig* az alulírottakhoz küldendők. A választást július 12-én d. e. a pályázók személyes jelenlétében fogom megtartani. Megválasztott állását folyó évi szeptember 1-én elfoglalni tartozik. *Zlatnyánszky János* iskolaszéki elnök. Muzsla. 136 3—3

A bazini (Pozsony m.) róm. kath. kántori állásra pályázat hirdetik. Fizetés: készpénz, tűzifa, bor, sör, gabonajárandóság, stóla címén jelenleg 2000 kor. körül. Lakás természetben. Köteleesség kántori (karmesteri) teendők végzése. Pályázati határidő *június 25.* Kérvények benyújtandók a kath. plébani hivatalnál. Mellékletek: keresztelő, illetőség, erkölcsi működési bizonylatok. Pályázók kimutatták, hogy legalább algimnáziumot végeztek, hogy iskolázott és képzett énekesek, orgona és szóhangszerjátékban, magyar-tót és német nyelvben jártasak, az énekkar vezetésére képesek. A pályázók közül kizemelték esetleges meghívásra helyben személyesen megjelenni, magukat vizsgálatnak alávetni és próbaéneklést tartani kötelesek. A megválasztott esetlegesen egyévi próbaszolgálat fenntartása mellett lesz alkalmazva és annak leteltével csak az esetre lesz véglegesítve, ha annak tartama alatt minden tekintetben bevált. Megjegyeztetik, hogy az állás után nyugdíj nem jár. 143 1—1

Csanádi egyházmegye.

A klokcicsi róm. kath. felekezeti iskolánál újonnan szervezett második tanterembe leánytanulókhöz tanítói állásra pályázatot hirdetek Javadalma 1000 kor. évi fizetés, megfelelő lakás, 24 köbméter tűzifa. Valamely szlav nyelv ismerete kívánatos. Kérvények *f. évi július 15-ig* hozzám küldendők. *Antók Dániel* plébános. Klokcics u. p. Resiczabánya. 143 1—1

Az újradai róm. kath. népiskolánál megüresedett osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 160 kor. és a törvényes korpótlék. 20 m³ kemény tűzifa, melynek fele a tanterem fűtésére szolgál, 24 kor. tróserállvány és természetbeni lakás. Köteleessége: a saját osztálya vezetésén kívül a zenés miséken közreműködni, illetve a kántortól szükség esetén helyettesíteni és esetleg az iparostanonc-iskolában külön díjazás mellett tanítani. Véglegesítés egy sikeres próbaév után. A kérvény felszerelt kérvények *június 25-ig* nagyságos *Kristófásák Gyula* apát-főespereshez küldendők be. 144 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Trencsénpéterii (Trencsén m.) róm. kath. iskolaszéki kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: lakáson és házikerten kívül 1000 korona. Tót nyelv ismerete szükséges. Személyes megjelenés kívánatik. Pályázati határidő *f. évi július 31.* Kérvények iskolaszéki elnök címére Trencsénpéterire küldendők. *Prihoda János* plébános, iskolaszéki elnök. 145 1—1

Hitka alkalom! A könyvpiacon teljesen elfogyott *Caru Cezár* remek világtörténelme 18 szép félvászonképesen feleáron, 50 koronáért kapható. Cim a kiadóhivatalban. 146 1—1

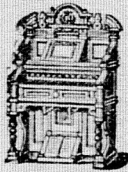
Orgonahangok ötödik bővített kiadása 910 énekekkel 2, 4, 5 kor. *Égi orgonavirágok* hatodik bővített kiadása 554 énekekkel 2, 40, 3 kor. Diszes, erős kötésekben megrendelhető *Molnár József* kántornál Künszentmiklóson. 140 2—3

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ és TSA

Budapest. X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanároknak s lelkészeknek különös szíveskedéssel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Készletfizetés engedélyezve. 706

Részletes tanmenet

Részletes tananyagbeosztás és órarendj a róm. kath. püspöki tanterv alapján az I és II tanítói iskola számára. Megrendelhető megjelenésig (július 1-ig) 4 korona előfizetési, azután 5 korona bolti áron. A tanmenet készítéséhez csinos nyomtatványfüzet a VI. osztály számára 2 korona, a IV. osztály számára 1.80 korona, a III. osztály számára 1.60 korona, a II. osztály számára 1.40 korona, az I. osztály számára 1 korona, az Államségély-kérvény és mellékletei 2 korona, A Népművelési Egyletek Szervezése 1 korona előleges beküldése mellett

Györkes Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Elismert csak elsőrangú műrecek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

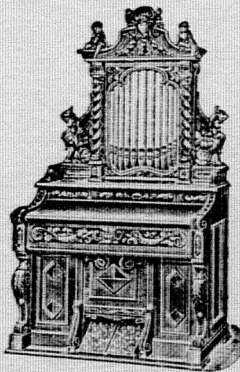
Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170, 190 és 220 K.

képviselet Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,
Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Különlegesség! 456 Különlegesség!

Valódi elsőrendű külföldi

□□□□□ Pianinót □□□□□

= Középarokban szállít =

Pozsony, Ventur-utca Hörl Nándor 24.

A Szent-István-Társulat ujdonságai:

Az új eljegyzési és házassági törvény magyarázata.

(A „Ne temere» decretum alapján.)

Irta: dr. Luitner Marten. Forl.: Körmöczy Ernő.
Ára: 1 korona. — I korona 10 fillér beszállás
ellenében bérmentve szállítottik.

Az általános választói jog kérdése

Magyarországon.

Irta: KRÜGER ALADÁR Dr.

Ára füzve 60 fillér.

A magyar nagybirtokokról.

Irta: Krüger Aladár dr.

Ára füzve egy korona.

A gyermek nemi felvilágosítása.

Irta: Komócsy István.

Ára füzve két korona.

A párbér jogi természetéhez.

Irta: Kollányi Ferenc.

Ára füzve két korona.

A modernizmus és a katholicizmus.

Irta: Dudek János dr.

Ára füzve 3 korona 20 fillér.

KIS KÉPES BIBLIA

vagyis az üdvösség története.

Az előmi iskolák III—VI. oszt. részére. Az új
püspöki tanterv szerint írta: Gereley József.
Ára kötve 80 fillér.

Mesiác Božskeho Srdca Ježišovo.

Sestavil: P. Alojz Daubner.

Ára kötve 50 fillér.

Oktató népies füzetek.

Szentek és vértanúk élete.	611.	A kassai vértanúk élete és halála. (202. szám.)	12
Szent Alajos élete. (41. szám.)	68	Nepomuki szent János. (247. szám.)	12
Szent László király. (65. szám.)	12	Kapuvári szent János élete. (247. szám.)	16
Szent Flórián szent és vértanú. (102. szám.)	18		
Három szent testvér. Erősig Margit, boldog Jolanta és szent Kunigunda élete. (113. szám.)	25		
Erdélyi szent Anna és a szegények menyere. (128-131 szám.)	35		
Szent Erzsébet magyar királyné élete. (137. szám.)	40		
Bécsi szent Anna élete. (148. szám.)	46		
Szent István első magyar király. (168. szám.)	52		
Szent György vértanú, első eszaki püspök élete. (170. szám.)	52		
Assisi szent Ferencnek, a franciscanus barátok rend- alapítójának élete. (178. szám.)	59		
		Bucsjárárhelyek ismertetése.	
		Mária-Rakva várad története. Néhány megjegyzéssel a bucsjárársról. (47. szám.)	12
		Római várudvarok. A magyar király útmutatója az örök városban. (159. szám.)	24
		Nagy-Mécsfal várad története és ismertetése. A helyre- váró munkák ajtatos bucsyjárárs használatára és épít- ésére. (161. szám.)	24
		Lőrdési emlékek. A lőrdési templomoknak ötvenéves jubileuma alkalmára. (222. szám.)	40
		Mária-Bonyó bucsyjárárs. (239. szám.)	10

Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadó-
hivatalában Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.